Or entirely by an enactment of the sages

או כולו בתקנת חכמים –

OVERVIEW

רב חסדא ruled that if the שליה said בפנ"כ כולו ובפנ"ה מת and there were two עדים authenticating the signature of the other עד, nevertheless it is אפסול, while רבא refuted this ruling of רב חסדא. Our תוספות explains what their dispute is based on.

- קסבר דלא דייק השליח כל כך כשאין כל העדות מתקיימת על ידו 2 השליח כל כך כשאין כל העדות מתקיימת על ידו 2 maintains that the שליה is not so particular (to carry out his duty) when the entire testimony is not sustained solely by his statement -

ורבא סבר דמכל מקום דייק שפיר:

However, רבא maintains that nonetheless the שליח is very particular to be present by the כשיר even in such a situation, and therefore the כשיר הוא .

SUMMARY

The dispute between ר"ה ורבא is whether or not the שליה, when he is not solely responsible for the entire testimony.

THINKING IT OVER

- 1. From תוספות it appears that the dispute between ר"ה ורבא is whether the שליה is (the view of ר"ה) or not (ר"ה); however from the גמרא it seems that ה"ח maintains 'מי איכא מידי וכו' while רבא maintains 'מי איכא מידי וכו'. How can we reconcile these seemingly different arguments?!
- 2. מתקיימת המוחד א is not דייק מתקיימת מתקיימת מתקיימת מתקיימת א therefore he is not דייק. Seemingly by every two עד it is not מתקיימת כולו על ידו (through each עד), and nevertheless they are נאמן! 4

רבא challenged רב הסדא asking, 'can there be such a thing that one is believed but not two'. תוספות offers an explanation for the seemingly puzzling view of "".

² The שליה is aware that he does not bear the sole responsibility of assuring that this שליה (we need the additional testimony of others), therefore he may not be particularly zealous in actually being present by the גע of the סריבה (עד of the one עד). This renders the גע to be פסול פסול.

 $^{^3}$ See סוכת דוד אות כב.

⁴ See נחלת משה.